

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Civilinės bylos>Dokumentų įteikimas. Oficialus teisinių dokumentų perdavimas

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (sk) neseniai atlikta pakeitimų.

slovakų

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Swipe to change

Dokumentų įteikimas. Oficialus teisinių dokumentų perdavimas

Slovakija

1 Ką iš tikrųjų reiškia teisinė sąvoka „dokumentų įteikimas“? Kodėl dokumentų įteikimui taikomos specialios taisyklės?*Dokumentų įteikimas*

Pagal teismų praktiką dokumentų įteikimas – tai procesinis veiksmas, kurį teismas atlieka, siekdamas pranešti bylos šaliai arba trečiajam asmeniui, kuris privalo bendradarbiauti nagrinėjant bylą, apie teismo proceso eigą. Išsamus ir realus šalių informavimas apie bylos eigą yra būtina sąlyga, kad teismo procesas vyktų ir būtų užbaigtas tinkamai – teismas gali veikti ir priimti sprendimus tik jeigu šalims yra pateikti visi dokumentai, kurių gavimas ir susipažinimas su kuriais yra būtina sąlyga, kad vyktų kitas teismo proceso etapas, būtų taikoma teisių gynimo priemonė, procesinės teisių gynimo priemonės ar apsauga, taip pat imamasi kitų veiksmų, kurie yra leidžiami tik per įstatymo ar teismo nustatytą laikotarpį. Visų pirma teismo sprendimų dėl esmės įteikimas yra būtina bylos užbaigimo ir teismo sprendimo vykdytinumo sąlyga. Svarbu suprasti, kad įstatymo Nr. 99/1963 (Civilinio proceso kodeksas, *Zákon č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok*) 45 ir paskesniuose straipsniuose apibrėžiami tik procesiniai (teisminių) dokumentų įteikimo aspektai; dokumento įteikimas pagal materialinę teisę, t. y. įskaitant valios pareiškimą dokumento forma, reglamentuojamas įstatymo Nr. 40/1964 (Civilinis kodeksas, *Zákon č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník*)

45 straipsniu. Įteikimas pagal materialines ir procesines taisykles labai skiriasi, ypač kalbant apie įteikimo pasekmes, įteikimo proceso užbaigimą ir teisinių pasekmių atsiradimą.

Specialios dokumentų įteikimo taisyklės

Civilinio proceso kodekse nustatytais specialiosiomis dokumentų įteikimo taisyklėmis teisės aktų leidėjas ketino įtvirtinti šalių lygybės principą ir rungimosi principu grindžiamą sistemą teismo procese. Nė vieno asmens padėtis teismo procese negali būti mažiau palanki ir kiekvienai šaliai būtina vienodai pranešti apie teismo proceso eigą. Šalys turi turėti galimybę užtikrinti būtiną bendradarbiavimą teismo proceso metu ir susipažinti su kitos šalies pareiškimais bei įrodymais, visais procesiniais teismo veiksmais, susijusiais su byla, ir su bylos esme. Šalių lygybės principas ir rungimosi principu grindžiama sistema yra pagrindinis teisę į teisingą bylos nagrinėjimą apibrėžiantis aspektas, o Slovakijos Respublikoje tai yra konstitucinė teisė (Konstitucijos arba *Ústava Slovenskej republiky* 46–48 straipsniai), grindžiama Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsniu.

2 Kokie dokumentai turi būti įteikiami oficialiai?

Apskritai, jeigu dokumentai įteikti pagal Civilinio proceso kodeksą, jų įteikimą galima laikyti oficialiu, t. y. 1) paprastas įteikimas (46 straipsnis); 2) įteikimas asmeniškai (47 straipsnis) ir 3) įteikimas paskelbiant teismo skelbimų lentoje (47a straipsnis). Vertinant siaurai, formalus arba oficialus įteikimas reiškia tik asmenišką teisminių dokumentų įteikimą.

Teismas taiko įprastam dokumentų įteikimui nustatytą procedūrą, kuriai pagal įstatymą nereikalauja asmenišką įteikimo.

Teismas taiko specialią įteikimo procedūrą (pavyzdžiui, įteikimą asmeniškai), jei to reikalaujama pagal atitinkamas Civilinio proceso kodekso nuostatas arba jeigu, atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, teismas įpareigoja taikyti šį būdą (paprastas pavyzdys būtų rašytinis šaukimas į teismo posėdį), ir nors įstatyme nenurodyta, kad šaukimą būtina įteikti asmeniškai, teismas paprastai įpareigoja taikyti būtent tokią įteikimo formą. Pagal įstatymą asmeniškai reikalaujama įteikti informaciją apie galimybę prašyti, kad dokumentai būtų įteikti kitu adresu (49 straipsnio 5 dalis), bylos iškelimo dokumentą kartu su priedais (79 straipsnio 4 dalis, 114 straipsnio 2 dalis), įsakymą pradėti procesą paties teismo iniciatyva (81 straipsnio 3 dalis), ieškinio pakeitimus (95 straipsnio 1 dalis), įsakymą dėl atsakovo pareigos pateikti pastabas dėl ieškinio (114 straipsnio 4 dalis), teismo sprendimą (158 straipsnio 2 dalis), mokėjimo įsakymą, įteikiamą atsakovui (173 straipsnio 1 dalis), Europos mokėjimo įsakymą, įteikiamą atsakovui (174a straipsnio 2 dalis), įsakymą patenkinti reikalavimą, įteikiamą atsakovui (174b straipsnio 4 dalis, 173 straipsnis), įsakymą apmokėti vekselį ar skolinį įsipareigojimą (čekį), įteikiamą atsakovui (175 straipsnio 1 dalis), tam tikrų rūšių nutartis paveldėjimo bylose (175a straipsnio 3 dalis), informaciją apie palikimo atsisakymo pasekmes (175i straipsnio 2 dalis), įsakymą byloje dėl saugojimo (185a straipsnio 3 dalis), įsakymą byloje dėl priemonių išpirkimo (185j straipsnio 2 dalis), įsakymą dėl nutarimo vykdymo, areštuojant pajamas (282 straipsnio 2 dalis, 294 straipsnio 3 dalis), įsakymą įvykdyti nutarimą, įpareigojant nurašyti lėšas iš banko sąskaitos, pranešimą bankui apie šio įsakymo tikslą (306 straipsnis, 307 straipsnio 1 dalis) ir įsakymą užtikrinti nutarimo vykdymą, priimant įsakymą dėl trečiojo asmens skolos (313 straipsnio 2 dalis).

Teismas įteikia dokumentus, paskelbdamas juos savo skelbimų lentoje, jeigu tai numatyta pagal įstatymą ir bylos šalys arba buvimo vieta teismui yra nežinoma.

3 Kas yra atsakingas už dokumento įteikimą?

Institucija, atsakinga už teisminių dokumentų įteikimą, yra teismas, kuris pirmiausia teisminius dokumentus įteikia pats (tiesiogiai teismo posėdyje arba per teismo pareigūnus) arba paštu. Tačiau pagal įstatymą teismas gali įteikti dokumentus per antstolį, savivaldybės instituciją, atitinkamą policijos (*Policajný zbor*) departamentą ir atitinkamuose teisės aktuose nurodytais atvejais – per Slovakijos Respublikos teisingumo ministeriją (*Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky*) (asmenims, kuriems taikomos diplomatinės privilegijos ar imunitetai, arba kitiems asmenims, kurie yra šių asmenų gyvenamojoje vietoje ar kuriems dokumentai gali būti įteikti diplomatinėse saugomose pastatuose ar patalpose; per ministeriją taip pat įteikiami dokumentai į kitas šalis, nebent tarptautinėje konvencijoje, dvišalėje sutartyje dėl teisinės pagalbos ar Tarybos (EB) reglamente nustatyta kitokia teisinė tvarka).

Dokumentus laisvės atėmimo bausmę atliekantiems arba suimtiems asmenims įteikia baudžiamosios ir laisvės atėmimo institucijos, kuriose šie asmenys yra laikomi. Dokumentus asmenims, kuriems taikoma institucinė gydytojų priežiūra ir asmenims, kurie gydosi medicinos įstaigose, įteikia atitinkamos medicinos įstaigos vadovybė; ta pati tvarka *mutatis mutandis* taikoma jaunimo nakvynės namų ir kitų kolektyvinių jaunimo organizacijų gyventojams. Dokumentus Slovakijos Respublikos ginkluotųjų pajėgų nariams, atliekantiems neeilinę tarnybą, taip pat profesionaliems kariams, atliekantiems valstybinę tarnybą, gali įteikti atitinkami jų vadai. Dokumentai ginkluotųjų pajėgų nariams, neturintiems būsto ginkluotųjų pajėgų turimuose pastatuose, įteikiami tiesiogiai.

4 Adreso nustatymas

4.1 Ar, pagal 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse, prašymą įteikti dokumentus gavusi šios valstybės narės institucija savo iniciatyva mėgina nustatyti adresato buvimo vietą, jei prašančiosios institucijos nurodytu adresu jis nebegyvena?

Tokiais atvejais Slovakijos teismas visada mėgina aktyviai nustatyti adresato buvimo vietą, pirmiausia ieškodamas informacijos Slovakijos Respublikos gyventojų registre (*Register obyvateľov Slovenskej republiky*), kuris elektroninėmis priemonėmis prijungtas prie teismų informacinių sistemų. Teismas gali greitai nustatyti šiame registre nurodytą nuolatinę ar laikinąją gyvenamąją vietą (jeigu toks adresas yra). Socialinio draudimo agentūra (*Sociálna poisťovňa*) taip pat elektroninėmis priemonėmis bendradarbiauja su Slovakijos teismais per teismų registrą ir teismas gali prašyti tam tikros Socialinio draudimo agentūros turimos informacijos, visų pirma Socialinio draudimo agentūros turimo bylos šalies adreso ir šalies esamo arba buvusio darbdavio (per kurį kartais galima nustatyti dabartinę šalies buvimo vietą arba dokumentą galima įteikti tiesiogiai darbo vietoje, jeigu tai įmanoma pagal bylos aplinkybes) pavadinimo. Jeigu tai leidžiama pagal įstatymą, teismas gali prašyti savivaldybės valdžios institucijų, vietos valstybės valdymo institucijų, policijos ir kitų viešųjų institucijų bei fizinių ir juridinių asmenų, turinčių veiklos licencijas, padėti nustatyti dabartinę bylos šalies (adresato) buvimo vietą. Jei įmanoma, teismas taip pat užklausia kitų asmenų (pvz., giminaičių), kurie gali žinoti, kur yra adresatas.

4.2 Ar užsienio šalių teisminės institucijos ir (arba) proceso šalys gali naudotis šios valstybės narės registrais arba paslaugomis, padedančiais nustatyti dabartinį asmens adresą? Jei taip, kokie tai registrai ar paslaugos ir kokios procedūros reikia laikytis? Ar imamas mokestis (jei taip – kokios dydžio)?

Kaip nurodyta pirmiau, Slovakijos teismai per teismų registrą gali tiesiogiai prieiti prie Slovakijos Respublikos gyventojų registro duomenų. Teismo proceso šalys gali prašyti duomenų iš Slovakijos Respublikos gyventojų registro (pateikti patvirtinimą ar rašytinį pranešimą apie asmens buvimo vietą) už administracinį 5 EUR mokestį.

4.3 Kaip šios valstybės narės institucijos tvarko pagal 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1206/2001 dėl valstybių narių teismų tarpusavio bendradarbiavimo renkant įrodymus civilinėse ar komercinėse bylose pateiktą prašymą nustatyti asmens dabartinį adresą?

Remiantis Slovakijos Respublikos teisingumo ministerijos turima informacija, Slovakijos teismai paprastai priima tokius prašymus ir imasi veiksmų tokio asmens esamam adresui nustatyti ir taip patenkina prašymą. Šiuo tikslu jie taiko pirmesniuose punktuose apibūdintas procedūras.

5 Koks yra įprastas dokumentų įteikimo būdas? Ar yra kitokių dokumentų įteikimo būdų (išskyrus 6 punkte nurodytą pakaitinį įteikimą)?

Kaip nurodyta 3 punkte, pirmiausia teismas įteikia dokumentus pats arba paštu, tačiau pagal įstatymą teismui taip pat leidžiama įteikti dokumentus per antstolį, savivaldybės instituciją, atitinkamą policijos departamentą arba teisingumo ministeriją. Dokumentus kolektyvinėse įstaigose esantiems asmenims gali įteikti šios įstaigos, o karinių pajėgų nariams ir profesionaliems kariams dokumentus įteikia jų vadai.

Teismas priima sprendimą dėl dokumentų įteikimo procedūros atsižvelgdamas į dokumento rūšį ir į tai, ar yra žinomas adresatas ir jo buvimo vieta. Šiuo klausimu Civilinio proceso kodekse atskiriamas paprastas įteikimas, įteikimas asmeniškai ir įteikimas viešai paskelbiant teismo skelbimų lentoje. Teismas daugiausiai dokumentų įteikia paštu registruotais laiškais (paprastas įteikimas) arba oficialiais laiškais (asmeniškai įteikimas).

Jeigu dokumentai įteikiami paprastai, teismas įteikia dokumentą gyvenamosios vietos, buveinės (veiklos vieta) ar darbuotojų adresu arba bet kur, kur adresatą galima rasti. Kaip nurodyta 2 punkte, teismas įteikia dokumentus asmeniškai, jeigu ši įteikimo forma nustatyta įstatymo (pvz., teismo sprendimu) arba jeigu to prašo teismas ar pirmininkaujantis teisėjas (paprastai tai taikoma šaukimams į teismą ir pan.).

Jeigu dokumentas įteikiamas paskelbiant jį teismo skelbimų lentoje, dokumentas laikomas įteiktu penkioliktojo paskelbimo dieną. Civilinio proceso kodekse teismas įpareigojamas įteikti dokumentus paskelbdamas juos savo skelbimų lentoje paveldėjimo bylose, jeigu jos susijusios su prašymu kreditoriams per nustatytą laikotarpį registruoti gautinas sumas (175n straipsnis) arba įsakymu dėl paveldėjimo panaikinimo (175t straipsnio 2 dalis), arba jeigu turtas turi būti pristatytas į kitą šalį (175z straipsnio 2 dalis), o bylose dėl saugojimo – jeigu jos susijusios su įsakymu perduoti saugomą daiktą valstybei (185g straipsnio 1 dalis), taip pat bylose dėl priemonių išpirkimo, jeigu jos susijusios su įsakymu, kuriame jų turėtojui pateikiamas šaukimas atvykti į teismą ir pateikti priemonę arba pareikšti prieštaravimus (185m straipsnio 2 dalis) ir jeigu laiškas su sprendimu dėl prašymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones pagal 76 straipsnio 1 dalies g punktą grąžinamas po to, kai buvo išsiųstas bylos šalies, kuri buvo iškeldinta iš bendro būsto, nurodytu adresu.

Alternatyvūs būdai (ne tik pakaitinis įteikimas)

Civilinio proceso kodekse taip pat apibrėžiami specialūs, neeiliniai dokumentų įteikimo fiziniams asmenims būdai, pavyzdžiui:

1. Dokumentų įteikimas pridėdamas juos prie bylos medžiagos pagal 48 straipsnio 4 dalį.

Jeigu dokumentas fiziniam asmeniui (kuris nėra individualios įmonės savininkas) negali būti įteiktas šio asmens nuolatinės ar laikinosios gyvenamosios vietos adresu ir neįmanoma nustatyti, ar tai šis asmuo priima pristatytus dokumentus ir paskirtasis globėjas negali atstovauti asmeniui, teismas priima įsakymą, kad šiam asmeniui skirti dokumentai įteikiami pridėjus juos prie bylos medžiagos; visos išvardytos priežastys turi būti taikomos kol nagrinėjama byla (teismas gali savo iniciatyva panaikinti nutartį dėl dokumento įteikimo pridėdamas jį prie bylos medžiagos). Įsakymas skelbiamas teismo skelbimų lentoje iki bylos užbaigimo. Dokumentai, įteikti pridėdamas juos prie bylos medžiagos, laikomi įteiktais praėjus 7 dienoms nuo jų parengimo dienos.

2. Dokumentų įteikimas atiduodant juos saugoti teismui pagal 49 straipsnio 3 dalį.

Teismas (paprastai pradėdamas nagrinėti bylą) privalo bylos šalį informuoti apie galimybes:

- prašyti, kad dokumentai būtų įteikiami Slovakijos Respublikos miesto ar miestelio adresu, kuris nėra nurodytas kaip šalies nuolatinis ar laikinasis adresas;
- paskirti atstovą dokumentams įteikti;
- atiduoti dokumentus saugoti teismui, laikant tai įteikimu, jeigu dokumentai, kuriuos ketinta įteikti asmeniškai, grąžinti kaip nepristatyti iš tos vietos, kurios adresą šalis nurodė dokumentams įteikti, iš šalies gyvenamosios vietos, nurodytos Slovakijos Respublikos gyventojų registre, arba iš pasirinkto atstovo dokumentams įteikti.

Jeigu teisėtai įteikus šią informaciją (pakaitinis įteikimas draudžiamas; rašytinė informacija turi būti įteikta asmeniškai), dokumentai, kuriuos ketinta įteikti asmeniškai, grąžinti kaip nepristatyti iš nustatytos vietos ar paskirto atstovo, teismas gali visus paskesnius dokumentus saugoti teisme ir laikyti, kad jie įteikti, išskyrus dokumentus, kurių pakaitinis įteikimas yra draudžiamas. Siekiant apsaugoti tokią šalį, pagal įstatymą reikalaujama, kad teismas siųstų šaliai kiekvieno procesinio dokumento dublikatą ir pranešimą, kad dokumentas laikomas įteiktu, atiduodant jį saugoti teisme ir laikant įteiktu 7 dieną po išsiuntimo. Ši procedūra taip pat gali būti taikoma, jeigu procesinis dokumentas, kurį ketinta įteikti asmeniškai, grąžinamas iš šalies nuolatinės ar laikinosios gyvenimo vietos, nurodytos Slovakijos Respublikos gyventojų registre; tačiau praktiškai ši procedūra retai naudojama, nes šalis gali netekti galimybės išdėstyti savo poziciją teisme – taikant šį įteikimo būdą teisiškai neturi reikšmės tai, ar šalis gyveno dokumentams įteikti nurodytu adresu ar jį naudojo, tad kai taikomas šis įteikimo būdas, galima kelti klausimą, ar, atsižvelgiant į interesą apsaugoti šalies teisę būti informuotai apie bylos eigą, jeigu procesinis dokumentas grąžinamas, nebūtų geriau taikyti pakaitinio įteikimo institutą (kuriam svarbu, ar adresatas gyvena dokumentams įteikti nurodytu adresu ar jį naudojo). Apskritai šį įteikimo institutą galima taikyti fiziniams asmenims, kurie nėra individualių įmonių savininkai; jo negalima taikyti laisvės atėmimo bausmę atliekantiems ar kalinamiems asmenims arba asmenims, besigydantiems institucinėse ir globos įstaigose. Šis įteikimo būdas taip pat netaikomas asmenims, kurie naudojami diplomatinėmis privilegijomis ir imunitetais ar kitiems asmenims, esantiems šių asmenų gyvenamojoje vietoje arba kuriems dokumentus reikia įteikti pastate ar patalpoje, kuriai taikomas diplomatinis imunitetas.

6 Ar civilinėse bylose leidžiama dokumentus įteikti elektroniniu būdu (teisminius arba neteisminius dokumentus įteikti nuotolinėmis elektroninio ryšio priemonėmis, pvz., e. paštu, saugiomis internetinėmis programomis, faksu, tekstinėmis žinutėmis ir kt.)? Jei taip, kokio pobūdžio bylose šie būdai yra

numatyti? Ar yra šio dokumento įteikimo būdo naudojimo arba priegos prie jo apribojimų, kurie priklauso nuo to, kas yra adresatas (t. y., ar tai profesionalus teisininkas, juridinis asmuo, įmonė ar kitas verslo subjektas ir pan.)?

Jeigu to prašo šalis, teismas taip pat gali įteikti dokumentus elektroninėmis priemonėmis ir tada šalis privalo pranešti teismui adresu, kuriuo siųsti dokumentus elektroninėmis priemonėmis. Dokumentas laikomas įteiktu penktą dieną po išsiuntimo, net jei adresatas jo neperskaitė. Šiuo būdu draudžiama įteikti teismo sprendimus, šaukimus į teismą, pranešimus apie ieškinį ir šaukimus liudytojams, taip pat dokumentus, kuriuos reikia įteikti asmeniškai. Todėl šis būdas priklauso ne nuo bylos rūšies ar galimo adresato pobūdžio, o nuo įteikiamo dokumento rūšies.

Pagal įstatymą šalis taip pat gali pateikti procesinius dokumentus teismui elektroninėmis priemonėmis, naudodamos elektroninį parašą (Įstatymas Nr. 215 /2002 dėl elektroninių parašų, kuriuo iš dalies keičiami tam tikri įstatymai, su pakeitimais), kuriuo patikimai identifikuojamas asmuo, sukūręs šį užtikrintą elektroninį parašą. Už šį įteikimo būdą šalis teismui moka mokesčių (0,10 EUR už puslapį, bent 10 EUR už ieškinį su priedais ir bent 3 EUR už kitus procesinius dokumentus su priedais).

7 Pakaitinis įteikimas

7.1 Ar šios valstybės narės įstatymais leidžiama dokumentus įteikti kitais būdais, kai adresatui jų įteikti neįmanoma (pvz., namų adresu arba antstolių biurui siunčiamas pranešimas, įteikimas paštu arba viešas skelbimas spaudoje)?

Kaip nurodyta 5 punkte, teismas įteikia dokumentus, paskelbdamas juos savo skelbimų lentoje, jeigu tai numatyta pagal įstatymą ir teismui nežinomos bylos šalys ar jų buvimo vieta. Šiuo atveju dokumentas įteikiamas 15 dieną po paskelbimo.

Pakaitinis įprastai įteikiamų dokumentų įteikimas

Jeigu adresato nerandama jo gyvenamojoje vietoje, buveinėje (verslo vietoje), darbovietėje ar kitur, nors jis gyvena šiuo adresu ar naudoja jį dokumentams įteikti, dokumentas gali būti įteikiamas kitam tame pačiame bute ar name gyvenančiam ar toje pat darbovietėje dirbančiam suaugusiajam, jeigu šis asmuo pareiškia, kad užtikrins dokumento perdavimą ir byloje, su kuria susijęs dokumentas, nekyla jo ir adresato interesų konfliktas. Jeigu dokumento neįmanoma įteikti šiuo būdu, jis atiduodamas saugoti pašto skyriuje ar savivaldybės institucijoje ir adresato atitinkamai prašoma atsiimti dokumentą. Dokumentas laikomas įteiktu jo grąžinimo teismui dieną, net jei adresatas apie tai nežinojo.

Pakaitinis asmeniškai įteikiamų dokumentų įteikimas

Dokumentas, skirtas įteikti asmeniškai, negali būti įteikiamas kitam asmeniui, kad šis perduotų jį adresatui. Jeigu dokumento adresato neįmanoma rasti, nors jis gyvena dokumentams įteikti nurodytu adresu ar jį naudoja, įteikėjas atitinkamai praneša adresatui, kad grįš įteikti dokumentą pranešime nurodytu laiku ir dieną. Jeigu dokumento nepavyksta įteikti ir šį kartą, įteikėjas atiduoda dokumentą saugoti pašto skyriui ar savivaldybės institucijai ir apie tai atitinkamai praneša adresatui. Jeigu adresatas neatsiima dokumento per jo saugojimo laikotarpį, dokumentas laikomas įteiktu jo grąžinimo teismui dieną, net jei adresatas apie tai nežinojo.

Būtina galiojančio pakaitinio įteikimo sąlyga – adresatas turi gyventi dokumentams įteikti nurodytu adresu ar jį naudoti; šią situaciją reikėtų suprasti taip, kad adresatas gali gauti procesinį dokumentą iš karto po to, kai įvykdytas pakaitinis dokumento įteikimas. Adresato negalima laikyti gyvenančiu dokumentams įteikti nurodytu adresu ar jį naudojančiu, jeigu jis šiuo adresu negyvena ilgą laiką ar net jeigu laikinai, trumpą laiką gyvena ne šioje vietoje, pvz., yra išvykęs atostogų, į komandiruotę ir pan.

Civilinio proceso kodekse nustatyta speciali teisinė įteikimo tvarka juridiniams ir fiziniams asmenims, turintiems individualias įmones, kuriems tenka griežta atsakomybė už konkrečiame registre nurodytą adresą – šiuo atveju visiškai nesvarbu, ar adresatas įteikimo metu gyvena dokumentams įteikti nurodytu adresu ar jį naudoja. Jeigu dokumento juridiniam asmeniui neįmanoma įteikti jo buveinės adresu, nurodytu Įmonių registre (*Obchodný register*) ar kitame registre, į kurį šis juridinis asmuo yra įtrauktas ir teismui nėra žinomas joks kitas adresas, dokumentas laikomas įteiktu praėjus 3 dienoms nuo tos dienos, kai neįteiktas procesinis dokumentas grąžinamas teismui, net jei adresatas apie tai nežino. Teismas taiko tą pačią teisinę tvarką fiziniams asmenims, kurie turi individualias įmones ir kuriems jis įteikia dokumentus Įmonių registre ar kitame registre nurodytu jų verslo vietos adresu (dažniausiai tai yra Prekybos registras (*Živnostenský register*), kuriame asmuo registruotas).

7.2 Jei dokumentai įteikiami kitais būdais, kada jie laikomi įteiktais?

Žr. atsakymus į 7.1 ir 5 klausimus – alternatyvūs įteikimo būdai.

7.3 Jeigu dokumentai įteikiami juos paliekant tam tikroje vietoje (pvz., pašte), kaip apie tai pranešama adresatui?

Įteikėjas praneša adresatui, kad procesiniai dokumentai atiduoti saugoti pašto skyriui ar savivaldybės institucijai, palikdamas rašytinį pranešimą adresato (namų) pašto dėžutėje.

7.4 Kas atsitinka, jei adresatas atsisako priimti įteikiamus dokumentus? Ar dokumentai laikomi tinkamai įteiktais, jei atsisakymas juos priimti buvo neteisėtas?

Jeigu adresatas be pagrįstos priežasties atsisako priimti dokumentą, dokumentas laikomas įteiktu tą dieną, kai jį atsisakyta priimti; įteikėjas privalo apie tai pranešti adresatui. Jeigu įteikimas nebuvo teisėtas (pvz., įteikėjas nepranešė adresatui apie atsisakymo priimti dokumentą pasekmes), jis neturi teisinės galios.

8 Įteikimas paštu iš užsienio (reglamento dėl dokumentų įteikimo 14 straipsnis)

8.1 Jeigu dokumentas adresatui šioje valstybėje narėje siunčiamas paštu iš užsienio ir turi būti įteikiamas su gavimo patvirtinimu (reglamento dėl dokumentų įteikimo 14 straipsnis), ar paštas turi dokumentą įteikti pačiam (pačiai) adresatui (-ei), ar, laikydamasis šalies pašto pristatymo taisyklių, dokumentą gali įteikti kitam asmeniui tuo pačiu adresu?

Jeigu būtinas gavimo patvirtinimas, pašto skyrius (*Slovenská pošta, a.s* kaip tradicinis pašto paslaugų teikėjas) pristato laišką tik jeigu adresatas ar įgaliotasis gavėjas (jeigu laiško negalima pristatyti adresatui), atsiimdamas siuntą, pateikia tapatybės įrodymą, leidžia užrašyti tapatybės dokumento numerį ir patvirtina gavimą. Fiziniam asmeniui skirtų procesinių dokumentų įgaliotieji gavėjai yra adresato sutuoktinis ir kiekvienas 15 m. ar vyresnis asmuo, gyvenantis su adresatu tame pačiame name ar bute. Tačiau jeigu procesiniai dokumentai yra skirti įteikti asmeniškai adresatui, jų negalima pristatyti minėtiems asmenims.

8.2 Kaip pagal šios valstybės narės pašto pristatymo taisykles galima įteikti dokumentus iš užsienio pagal Reglamento Nr. 1393/2007 dėl dokumentų įteikimo 14 straipsnį, jei pristatymo adresu nėra nei adresato, nei kito dokumentus priimti įgalioto asmens (jei tai leidžiama pagal nacionalines pašto pristatymo taisykles, žr. pirmiau)?

Tokiu atveju paštininkas palieka rašytinį pranešimą adresato (namų) pašto dėžutėje, kad dokumentas atiduotas saugoti pašto skyriui. Adresatas arba įgaliotasis gavėjas gali atsiimti dokumentą per 18 kalendorinių dienų. Šis laikotarpis adresato prašymu gali būti pratęstas. Jei per nustatytą laikotarpį dokumentas neatsiimamas, jis tampa nepristatomu, ir pašto skyrius grąžina nepristatomą dokumentą siuntėjui.

8.3 Ar pašte yra numatytas tam tikras laikotarpis, per kurį galima atsiimti dokumentus, prieš juos išsiunčiant atgal kaip nepristatytus? Jei taip, kaip adresatui pranešama apie tai, kad jis iš pašto turi atsiimti laišką?

18 kalendorinių dienų laikotarpis gali būti pratęstas adresato prašymu. Adresatui pranešama rašytiniu pranešimu, paliekamu jo (namų) pašto dėžutėje.

9 Ar yra kokių nors rašytinių įrodymų, kad dokumentas buvo įteiktas?

Taip, gavimo patvirtinimas, kuris, kaip teismo dokumento įteikimo įrodymas, yra viešas dokumentas. Gavimo patvirtinime pateikta informacija laikoma teisinga, nebent yra priešingai patvirtinančių įrodymų. Šalis, ginčijanti gavimo patvirtinime pateiktos informacijos teisingumą (teigdama, kad nebuvo laikytasi teisėtos įteikimo procedūros), privalo pateikti teismui įrodymus savo teiginiams pagrįsti. Jeigu teismas įteikia dokumentą per posėdį, tai įrašoma į teismo posėdžio protokolą.

10 Kas atsitinka, jeigu adresatas negauna dokumento arba dokumentas įteikiamas pažeidžiant įstatymą (pvz., dokumentas įteikiamas trečiajam asmeniui)? Ar toks dokumento įteikimas vis tiek gali būti laikomas galiojančiu (pvz., ar galima ištaisyti įstatymo pažeidimus), ar dokumentas turi būti įteikiamas iš naujo? Dėl alternatyvaus įteikimo galimybių žr. 5.7.1 ir 7.4 punktus. Jeigu dokumentai įteikti neteisėtai, būtina juos įteikti iš naujo: Slovakijos teisėje nenumatyta galimybė patvirtinti negaliojančio įteikimo galiojimą. Jeigu teisminiai dokumentai įteikti kitokiais būdais nei teisėti įteikimo būdai, toks įteikimas neturi teisinės galios ir nesukelia įstatymo numatytų teisinių pasekmių.

11 Ar turiu mokėti už dokumento įteikimą (jei taip – kiek)?

Už teisminių dokumentų įteikimą mokesčio nėra, išskyrus atvejus, kai teismas vienos bylos šalies prašymu įteikia teisminius dokumentus kitai šaliai pasitelkdamas paskirto antstolio paslaugas. Antstolio patirtas išlaidas ir atlygį sumoka antstolio paslaugų prašiusi šalis ir šios išlaidos nekompensuojamos atsižvelgiant į bylos baigtį. Įteikimo išlaidas sudaro vienkartinis 6,64 EUR mokestis už kiekvieną įteiktą teisminį dokumentą.

Paskutinis naujijimas: 14/01/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.